

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΕΥΣΤΟ ΡΑΤΣΙΣΜΟ

Μετανάστες/τριες-πρόσφυγες/ισσες: Ρατσιστικά μηνύματα ... σε αντιρατσιστικά κείμενα

Ράνια Καραχάλιου

Επίκουρη καθηγήτρια
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

The logo for TRACE features the word 'TRACE' in a stylized, hand-drawn font. The letter 'A' is replaced by a globe with latitude and longitude lines. The letters are black with some green and grey shading, giving them a three-dimensional appearance.

*Ανιχνεύοντας τον ρατσισμό στον αντιρατσιστικό λόγο:
Μια κριτική προσέγγιση στον ευρωπαϊκό δημόσιο λόγο
για τη μεταναστευτική και προσφυγική κρίση*

The logo for ELIΔΕΚ (Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας) consists of a red circular icon with a white geometric design inside, followed by the text 'ΕΛΙΔΕΚ.' in a bold, sans-serif font. Below it, in a smaller font, is the full name 'Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας'.

ΠΑΤΡΑ

2023

Με τις προτεινόμενες θεατρικές ασκήσεις, στόχος μας είναι να εξοικειώσουμε τους/τις συμμετέχοντες/ουσες στην έννοια του ρευστού ρατσισμού και στις εκφάνσεις του, όπως αυτές εντοπίζονται στον αντιρατσιστικό λόγο.

Με άλλα λόγια, επιδιώκουμε μέσα από την ενεργή συμμετοχή των ατόμων στη θεατρική πράξη να αντιληφθούν ότι ο ρατσισμός δεν είναι πάντα άμεσος και φανερός, αλλά μπορεί να είναι καλυμμένος, έμμεσος, μασκαρεμένος, γι' αυτό και ύπουλος, γι' αυτό και δύσκολα αντιληπτός.

***** Το παρόν διδακτικό υλικό υποστηρίχθηκε από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) στο πλαίσιο της Δράσης "1η Προκήρυξη ερευνητικών έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας".**

Συγκεκριμένα, το υλικό αυτό υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος "TRACE: Ανιχνεύοντας τον ρατσισμό στον αντιρατσιστικό λόγο: Μια κριτική προσέγγιση στον ευρωπαϊκό δημόσιο λόγο για τη μεταναστευτική και προσφυγική κρίση" (HFRI-FM17-42, HFRI 2019-2022) του Πανεπιστημίου Πατρών με επιστημονικό υπεύθυνο τον καθηγητή Ανάλυσης Λόγου και Κοινωνιογλωσσολογίας Αργύρη Αρχάκη.

Ο/η πρόσφυγας/ισσα ως ευάλωτος/η

Στόχος

- ❖ να προσεγγίσουμε τον όρο «πρόσφυγας-ισσα», «προσφυγιά», «προσφυγόπουλο»
- ❖ να κατανοήσουμε ότι η «βίαια μετακίνηση από τον τόπο καταγωγής», «η ευαλωτότητα» δεν αποτελεί τη μοναδική πτυχή των ανθρώπων που εκτοπίζονται
- ❖ να προβληματιστούμε γύρω από τα υπέρ και τα κατά της έμφασης στο μοτίβο του/της ευάλωτου/ης πρόσφυγα/ισσας από τα ΜΜΕ

Απαιτούμενα

- ❖ κενές κάρτες
- ❖ κάρτες με τη λέξη «πρόσφυγας-ισσα / προσφυγόπουλο», «κάτοικος μια πόλης υποδοχής»

Προετοιμασία

- ❖ Διαβάζουμε ιστορίες προσφύγων/ισσών
π.χ. *Η ιστορία του Αμπντουλάχ*

<https://traceprojectwiki.miraheze.org/wiki/%CE%91%CE%BC%CF%80%CE%BD%CF%84%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%AC%CF%87%CE%B1%CF%80%CF%8C%CF%80>

[84%CE%B7 %CE%A3%CF%85%CF%81%CE%AF%CE%B1](https://traceprojectwiki.miraheze.org/wiki/%CE%A7%CE%B1%CF%8A%CF%86%CE%AC%CF%84,%CE%A3%CE%AC%CF%81%CE%B1%26%CE%9C%CE%BF%CF%87%CE%AC%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CF%84)

Χαϊφάτ, Σάρα & Μοχάμεντ

<https://traceprojectwiki.miraheze.org/wiki/%CE%A7%CE%B1%CF%8A%CF%86%CE%AC%CF%84,%CE%A3%CE%AC%CF%81%CE%B1%26%CE%9C%CE%BF%CF%87%CE%AC%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CF%84>

- ❖ Γράφουμε στις κενές κάρτες τα συναισθήματα που μας προκαλεί η λέξη *πρόσφυγας-ισσα / προσφυγιά / προσφυγόπουλο*. Σχηματίζοντας κύκλο, κάθε άτομο δραματοποιεί το συναίσθημα (μέσω κίνησης και ήχου), και μπαίνει σε ένα σημείο του κύκλου, όσοι/ες «αποκαλύπτουν» το ίδιο συναίσθημα, συσπειρώνονται

Προτεινόμενη Κύρια Δράση

- ❖ Χωριζόμαστε σε ομάδες των 4 ατόμων
- ❖ Σε κάθε ομάδα μοιράζουμε καλυμμένες τις κάρτες (μία πρόσφυγας-ισσα/προσφυγόπουλο και 3 κάτοικος).
- ❖ Ακολουθούν αυτοσχεδιασμοί: τι λένε ο πρόσφυγας / η προσφύγισσα, τι λένε οι κάτοικοι υποδοχής

Συζήτηση

- ❖ Αναμένεται οι αυτοσχεδιασμοί να επικεντρωθούν στο μοτίβο του «ευάλωτου/πάσχοντα (παθητικού/μη απειλητικού) πρόσφυγα» και του «προστάτη/ φιλόανθρωπου κάτοικου υποδοχής»
- ❖ Συζήτηση γύρω από τη φιλανθρωπία, τον οίκτο
- ❖ Προβληματισμός με αφορμή το κείμενο της προσφύγισσας Μαχνητιά Χοσσαϊνί, επαναπροσδιορισμός;
<https://migratorybirds.gr/el/anoichti-epistoli-pros-toys-dimosiografoys/>

Και μια ακόμα ερώτηση: Γιατί πολλοί δημοσιογράφοι παρουσιάζετε τους πρόσφυγες σαν καταπιεσμένα, ταλαιπωρημένα και αβοήθητα άτομα; Ως ένα βαθμό αυτή η περιγραφή είναι αποδεκτή. Αλλά όχι και να τη βλέπουμε καθημερινά! Είναι κάποια επίκληση στο συναίσθημα; Αν είναι για αυτό, τότε ως πρόσφυγας σας λέω ότι δεν χρειαζόμαστε οίκτο, αλλά κατανόηση.

Ο κόσμος έχει ανάγκη να μάθει την αλήθεια. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα που είδα μπροστά στα μάτια μου: Μια γυναίκα με μαντήλα καθόταν στη γωνία του camp και είχε αγκαλιάσει τα γόνάτα της. Ένας φωτορεπόρτερ θεώρησε ότι αυτή η

εικόνα εξηγούσε πολύ καλά την κατάσταση των προσφύγων. Είδε από την οπτική του γωνία ότι η γυναίκα είχε σκύψει στα γόνατά της και έκλαιγε – μια εικόνα που θα επηρέαζε κάθε θεατή. Εγώ πήγα πιο κοντά και είδα μια άλλη εικόνα. Είδα το χαμογελαστό πρόσωπο της γυναίκας. Πράγματι είχε σκύψει, στην οθόνη του κινητού της για να φιλήσει το πρόσωπο του παιδιού της και να του δώσει τα καλά νέα ότι την επόμενη εβδομάδα θα ήταν πάλι μαζί. Σκέφτηκα «μακάρι να τραβούσε και μια φωτογραφία από μπροστά!». Η πρώτη εικόνα δεν είχε κανένα μήνυμα, παρά μόνο την κούραση και την εξάντληση. Όμως η δεύτερη εικόνα είχε ένα πολύ αισιόδοξο μήνυμα.

- ❖ Επαναλαμβάνουμε τους αυτοσχεδιασμούς του/της πρόσφυγα/ισσας. Τι αλλάζει;

Ο/η πρόσφυγας/ισσα ως ευάλωτος/η

Στόχος

- ❖ να προσεγγίσουμε τον όρο «πρόσφυγας-ισσα», «προσφυγιά», «προσφυγόπουλο»
- ❖ να κατανοήσουμε ότι η «βίαια μετακίνηση από τον τόπο καταγωγής», «η ευαλωτότητα» δεν αποτελεί τη μοναδική πτυχή των ανθρώπων που εκτοπίζονται
- ❖ να προβληματιστούμε γύρω από τα υπέρ και τα κατά της έμφασης στο μοτίβο του ευάλωτου πρόσφυγα από τα ΜΜΕ

Απαιτούμενα

- ❖ τυπωμένες φωτογραφίες π.χ.:

Προτεινόμενη Δράση

- ❖ Οι κάρτες αναποδογυρισμένες στο πάτωμα, τα μέλη γεμίζουν τον χώρο και επιλέγουν διαδοχικά μια φωτογραφία
- ❖ Σε κάθε επιλογή το κάθε άτομο δραματοποιεί έναν χαρακτήρα της φωτογραφίας (μικρός μονόλογος). Αν θεωρεί ότι απεικονίζει έναν πρόσφυγα/ προσφύγισσα, στο τέλος λέει τη φράση «είμαι πρόσφυγας – ισσα», αν όχι τη φράση «δεν είμαι πρόσφυγας –ισσα» και αποκαλύπτει τη φωτογραφία. Όσο μιλάει όλοι/ες παγώνουν, όταν σταματήσει να μιλάει, το άτομο παγώνει και οι υπόλοιποι γεμίζουν τον χώρο.
- ❖ Μόλις παγώσουν όλα τα άτομα και αναποδογυριστούν όλες οι φωτογραφίες, συγκεντρώνονται όλες οι φωτογραφίες των προσφύγων/ισσών και των μη προσφύγων/ισσών σε ένα σημείο.
- ❖ Τα άτομα επιλέγουν πλευρά στην οποία θα 'θελαν να βρίσκονται και επαναλαμβάνουν μια φράση αιτιολόγησης (π.χ. *για να είμαι ασφαλής, για να νιώθω ζεστασιά*) μέχρι να δημιουργηθεί ακατανόητος βόμβος

Αποκάλυψη – συζήτηση - προβληματισμός

- ❖ Αποκαλύπτεται ότι όλες οι φωτογραφίες απεικονίζουν πρόσφυγες -ισσες
- ❖ Πώς νιώθουν τα παιδιά μετά την αποκάλυψη; Γιατί «ξεγελάστηκαν», αν «ξεγελάστηκαν»; Μας είναι οικείο το μοτίβο του πάσχοντα (παθητικού/μη απειλητικού) πρόσφυγα, γιατί;
- Προβληματισμός γύρω από την ευαλωτότητα με αφορμή το κείμενο της προσφύγισσας Μαχνητιά Χοσσαϊνί
- , επαναπροσδιορισμός

<https://migratorybirds.gr/el/anoichti-epistoli-pros-toys-dimosiografoys/>

Και μια ακόμα ερώτηση: Γιατί πολλοί δημοσιογράφοι παρουσιάζετε τους πρόσφυγες σαν καταπιεσμένα, ταλαιπωρημένα και αβοήθητα άτομα; Ως ένα βαθμό αυτή η περιγραφή είναι αποδεκτή. Αλλά όχι και να τη βλέπουμε καθημερινά! Είναι κάποια επίκληση στο συναίσθημα; Αν είναι για αυτό, τότε ως πρόσφυγας σας λέω ότι δεν χρειαζόμαστε οίκτο, αλλά κατανόηση.

Ο κόσμος έχει ανάγκη να μάθει την αλήθεια. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα που είδα μπροστά στα μάτια μου: Μια γυναίκα με μαντήλα καθόταν στη γωνία του camp και είχε αγκαλιάσει τα γόνατά της. Ένας φωτορεπόρτερ θεώρησε ότι

αυτή η εικόνα εξηγούσε πολύ καλά την κατάσταση των προσφύγων. Είδε από την οπτική του γωνία ότι η γυναίκα είχε σκύψει στα γόνατά της και έκλαιγε – μια εικόνα που θα επηρέαζε κάθε θεατή. Εγώ πήγα πιο κοντά και είδα μια άλλη εικόνα. Είδα το χαμογελαστό πρόσωπο της γυναίκας. Πράγματι είχε σκύψει, στην οθόνη του κινητού της για να φιλήσει το πρόσωπο του παιδιού της και να του δώσει τα καλά νέα ότι την επόμενη εβδομάδα θα ήταν πάλι μαζί. Σκέφτηκα «μακάρι να τραβούσε και μια φωτογραφία από μπροστά!». Η πρώτη εικόνα δεν είχε κανένα μήνυμα, παρά μόνο την κούραση και την εξάντληση. Όμως η δεύτερη εικόνα είχε ένα πολύ αισιόδοξο μήνυμα.

Ο/η πρόσφυγας/ισσα ως θύμα

Στόχος

- ❖ Να προβληματιστούμε γύρω από την εικόνα του/της πρόσφυγα/ισσας ως θύματος
- ❖ Να προβληματιστούμε για τον αν αναπαριστώντας κάποιο άτομο αδύναμο / παθητικό, του αφαιρούμε το δικαίωμα στη δράση

Απαιτούμενα

- ❖ Φωτογραφία που δείχνει τη γέννηση ενός μωρού στην Ειδομένη

- ❖ Τυπωμένο το κείμενο της Φωτεινής Λαμπριδη από το tnxs.gr

<https://traceprojectwiki.miraheze.org/wiki/%CE%93%CE%B5%CE%BD%CE%BD%CE%AE%CE%B8%CE%B7%CE%BA%CE%B1>

%CF%83%CF%84%CE%B1 %CE%BB%CE
%B1%CF%83%CF%80%CF%8C%CE%BD%
CE%B5%CF%81%CE%B1 %CF%84%CE%
B7%CF%82 %CE%95%CE%B9%CE%B4%
CE%BF%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B
7%CF%82

Προτεινόμενη Δράση

- ❖ Χωριζόμαστε σε ομάδες, η κάθε ομάδα αυτοσχεδιάζει και δραματοποιεί το γεγονός

σε διαφορετικό κειμενικό είδος π.χ.

Ως τραγωδία (αγγελιαφόρος, μονόλογος, χορός)

Ως ρεπορτάζ στην τηλεόραση (απευθείας σύνδεση με Ειδομένη κ.λπ.)

Ως μια εξιστόρηση μεταξύ φίλων σε μια καφετέρια

Ως παραμύθι

Ως τα λόγια της γυναίκας που γέννησε και διάβασε το κείμενο της Φ.Λ.

σε διαφορετικό επίπεδο ύφους π.χ.
κατατονικό, σ' επαγρύπνηση, μελόδραμα, δράμα

- ❖ Χωριζόμαστε σε ομάδες, η κάθε ομάδα δραματοποιεί αυτοσχεδιάζει τι ακολούθησε του γεγονότος π.χ. τι έκαναν οι άλλοι/ες πρόσφυγες/ισσες, οι θεσμοί, οι κάτοικοι της περιοχής

Συζήτηση – προβληματισμός

- ❖ Συχνά στα ΜΜΕ οι πρόσφυγες/ισσες προβάλλονται ως εξαθλιωμένα, ευάλωτα άτομα, ως θύματα πολέμου που προκαλούν αισθήματα συμπόνιας και αλληλεγγύης, ως άτομα που έχουν ανάγκη τη βοήθειά 'μας'. Προβληματισμός με αφορμή το κείμενο προσφύγισσας Μαχνητιά Χοσσαϊνί, επαναπροσδιορισμός <https://migratorybirds.gr/el/anoichti-epistoli-pros-toys-dimosiografoys/>
*Αναζητήσατε στη Μόρια την αγάπη;
Ρωτήσατε για το ζευγάρι που μετά από 17 χρόνια βίωσε πώς είναι να είσαι γονιός;
Φέρατε καλά νέα στον κόσμο που ζει στη Μόρια; Τους δείξατε τη φωτογραφία της οικογένειας που τον προηγούμενο μήνα γλίτωσε από τη Μόρια και πήγε στην Αθήνα; Τους είπατε ότι αυτή η κόλαση κάποτε τελειώνει; Τους είπατε ότι ξέρετε πολύ κόσμο που σε αυτή την κόλαση παρέμεινε δυνατός και αισιόδοξος ή μόνο*

*τους υπενθυμίζατε ότι εδώ είναι κόλαση;
Δεν χρειάζεται να τους το υπενθυμίζετε.
Χρειάζεται να θυμούνται ότι αυτή η
κατάσταση δεν διαρκεί για πάντα. Πάντα
γράφατε για τις φασιστικές επιθέσεις.
Αλλά γιατί δεν είπατε για τον άνθρωπο
που όταν γνώρισε έναν πρόσφυγα και
άκουσε τις ιστορίες του, αποφάσισε να
απομακρυνθεί από τις φασιστικές ομάδες;*

- ❖ Προβληματισμός γύρω από τις αντι-δράσεις στο γεγονός
- ❖ Αυτοσχεδιασμός - Προβληματισμός γύρω από την παροιμία

*Αν είσαι φίλος, μην μου δίνεις ψάρια
να τρώω, μάθε με να ψαρεύω*

- ❖ Αυτοσχεδιασμός - Προβληματισμός γύρω από το ποίημα του Ν. Ευαντινού (Κωμωδία, Γ. Στίγκας, Ν. Ευαντινός, εκδ. Αγρα, 2021)

Φιλανθρωπία

Οδοντοστοιχία
όσων καταβροχθίζουν
σοκολατένιους ανθρώπους
προκειμένου να έχουν
την απαραίτητη διαύγεια
για να σκεφτούν

πως θα διατηρηθεί
η ισότητα
μεταξύ των ανθρώπων

Ο/η πρόσφυγας/ισσα ως ευκαιρία

Στόχος

- ❖ Να εντοπίσουμετα αρνητικά στερεότυπα γύρω από τους προσφυγικούς πληθυσμούς
- ❖ Να εντοπίσουμε τις θετικές ποιότητες της συνύπαρξης
- ❖ Να προβληματιστούμε για το αν το καλωσόρισμα στη χώρα υποδοχής γίνεται υπό προϋποθέσεις

Προετοιμασία

- ❖ Αφόρμηση από άρθρα όπως Ο πρόσφυγας δεν είναι πρόβλημα

https://traceprojectwiki.miraheze.org/wiki/%CE%9F%CE%B9_%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B5%CF%82_%CE%B4%CE%B5%CE%BD_%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9_%CF%80%CF%81%CF%8C%CE%B2%CE%BB%CE%B7%CE%BC%CE%B1

Μιλώντας χθες στη συνέντευξη Τύπου, το ιδρυτικό μέλος της IASFM και καθηγήτρια του ΠΑΜΑΚ, Ευτυχία Βουτυρά, είπε ότι «η Ελλάδα κατάφερε να διοργανώσει το διεθνές συνέδριο με στόχο να δει η παγκόσμια κοινότητα πού

βρίσκονται οι πρόσφυγες και πώς η Ελλάδα αντιμετωπίσει την προσφυγική κρίση», ενώ «ο στόχος είναι να χρησιμοποιηθεί σαν πλατφόρμα, έτσι ώστε να κινητοποιηθεί και να ευαισθητοποιηθεί η τοπική κοινωνία».

Τόνισε, δε, πως θα προσπαθήσουν να περάσουν το μήνυμα ότι «οι πρόσφυγες **δεν είναι πρόβλημα, αλλά μπορούμε να τους δούμε ως πόρους ανάπτυξης**, αυτή είναι και η φιλοσοφία της οργάνωσης, κι αν πείσουμε τον κόσμο γι' αυτό, θα έχουμε πετύχει έναν πολιτικό στόχο».

Στην άποψη συνηγόρησε η καθηγήτρια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και σύμβουλος στην Α' κοινότητα του Δήμου Θεσσαλονίκης, Ελένη Χοντολίδου, μιλώντας για τη συμβολή των προσφύγων στην κοινωνική ζωή της πόλης αφού «βρήκαν δουλειά οι φοιτητές και οι φοιτήτριες της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με αξιοπρεπείς μισθούς, οι πρόσφυγες **ψωνίζουν τα τρόφιμά τους από τα μπακάλικα της γειτονιάς και ενοικιάζονται διαμερίσματα που για χρόνια ήταν άδεια**».

«Πρέπει να είμαστε ευγνώμονες», τόνισε η κ. Χοντολίδου, «που οι άνθρωποι αυτοί είναι εδώ, γιατί **είμαστε μια γερασμένη κοινωνία με υπογεννητικότητα**, και αυτά τα υπέροχα παιδιά είναι πολύ σίγουρο ότι **θα διαπρέψουν**, είναι ήδη νικητές γιατί κατάφεραν να φτάσουν ως εδώ».

Βλ. επίσης

https://traceprojectwiki.miraheze.org/wiki/%CE%96%CE%BF%CF%8D%CE%BC%CE%B5_%CF%84%CE%BF%CE%BD..._%CE%BC%CF%8D%CE%B8%CE%BF_%CE%BC%CE%B1%CF%82_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82_%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%82

Αφόρμηση από το βίντεο Τζαφάρ

<https://www.youtube.com/watch?v=GVe0uEHdfU4>

Αφόρμηση από τα βίντεο StopMindBorders

<https://www.youtube.com/watch?v=8unmqNmSW8w>

Αφόρμηση από το χιουμοριστικό κείμενο

https://traceprojectwiki.miraheze.org/wiki/%CE%94%CE%B5%CE%BD_%CE%B1%CF%81%CE%BA%CE%B5%CE%AF_%CF%84%CE%B5%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AC_%CF%84%CE%BF_%CE%BD%CE%B1_%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9_%CE%BA%CE%AC%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B1%CF%82_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CE%BD%CE%B1_%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9_%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CE%BC%CE

%B1%CF%84%CE%AF%CE%B1%CF%82,_%CF
%80%CE%B7%CE%B3%CE%AD%CF%82_%CE
%B5%CF%80%CE%B9%CE%B2%CE%B5%CE
%B2%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CE%BD%CE
%BF%CF%85%CE%BD

Προτεινόμενη δράση

❖ Αυτοσχεδιασμός: Βρισκόμαστε σε αίθουσα δικαστηρίου, το κάθε μέλος έχει έναν συγκεκριμένο ρόλο όπως

Κατηγορούμενος: «η έννοια του πρόσφυγα/προσφύγισσας»

Δικηγόροι υπεράσπισης

Δικηγόροι κατηγορίας

Στόχος είναι να πειστούν οι μετέχοντες/ουσα αν πρέπει να αθωωθεί η έννοια του πρόσφυγα ή όχι

❖ Επαναλαμβάνουμε τον αυτοσχεδιασμό σε γκροτέσκ ή μελόδραμα

Προβληματισμός

- Γιατί καλωσορίζουμε τους πρόσφυγες / ισσες στη χώρα, σεβόμαστε τη διαφορετικότητα ή πρέπει να πληρούν

προϋποθέσεις (βλ. επίσης το παράδειγμα
του Αντετοκούμπο)

Ο/η πρόσφυγας/ισσα ως έτοιμος/η να γίνει όμοιος/α

Στόχος

- ❖ Να σκεφτούμε αν η επιθυμία καλωσορίσματος των προφύγων/ισσών στη χώρα ισοδυναμεί με πρόθεση αφομοίωσής τους

Προετοιμασία

- ❖ Αφόρμηση από άρθρα όπως

<https://traceprojectwiki.miraheze.org/wiki/%CE%97%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%CF%84%CF%89%CE%BD%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%86%CF%8D%CE%B3%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%9C%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CE%AC%CF%83%CE%B1>

Όλα τα μαθήματα διδάσκονται στα ελληνικά και, πιστέψτε με, μόνο εύκολο δεν είναι να μαθαίνεις μια ξένη γλώσσα σε μια ξένη χώρα. Το μεγαλύτερο πρόβλημα εδώ είναι η έλλειψη τακτικών διερμηνέων στα σχολεία. Στο νηπιαγωγείο, για παράδειγμα, οι δασκάλες δεν

ακολουθούν το κλασικό ελληνικό πρόγραμμα επειδή δεν μπορούν να επικοινωνήσουν επαρκώς με τα παιδιά και τους γονείς τους.

Η Άννα Φαρατζή, δασκάλα στο νηπιαγωγείο του Κέντρου Φιλοξενίας Προσφύγων Μαλακάσας, λέει ότι «οι διερμηνείς είναι ελάχιστοι και συνήθως τους χρειάζονται σε πιο επείγουσες καταστάσεις, για γραφειοκρατικά κυρίως θέματα. Δεν προλαβαίνουν να έρχονται εδώ ώστε να υπάρχει καλύτερη επικοινωνία με τα παιδιά. Κάνουμε ό,τι μπορούμε, δηλαδή τους μαθαίνουμε κάποιες βασικές ελληνικές λέξεις για να μπορούν να συνεννοηθούν. Δεν μπορούμε να επεκταθούμε ιδιαίτερα σε θέματα».

Το εμπόδιο της γλώσσας συναντάται και στους πρόσφυγες μαθητές γυμνασίου. Η Λουκία Στέφου, φιλόλογος στο 1ο Γυμνάσιο Αυλώνα, ακολουθεί μια διαφορετική μέθοδο για να το αντιμετωπίσει: «Κάθε φορά που το έχω αντιμετωπίσει, έχω φροντίσει εκ των προτέρων να υπάρχει τουλάχιστον ένα παιδί που θα μπορεί να μεταφράζει στη γλώσσα τους τα κύρια στοιχεία του μαθήματος. Μιλάω αγγλικά, μπορώ να το κάνω. Δεν θα ήθελα όμως να ακουστεί πολύ η αγγλική γλώσσα. Θέλω να έχουν την ηχητική της ελληνικής γιατί είναι σπουδαίο αυτό για τα παιδιά. Υπάρχουν κάποια παιδιά εδώ που είναι στον δεύτερο ή τρίτο χρόνο, μιλούν ελληνικά και, ευτυχώς, όλα έχουν κοινή γλώσσα τα φαρσί».

*Αφόρμηση από το άρθρο Μαθαίνω ελληνικά
σπάω τα δεσμά της απομόνωσης*

https://traceprojectwiki.miraheze.org/wiki/%CE%9C%CE%91%CE%98%CE%91%CE%99%CE%9D%CE%A9_%CE%95%CE%9B%CE%9B%CE%97%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%91,%CE%A3%CE%A0%CE%91%CE%A9_%CE%A4%CE%91_%CE%94%CE%95%CE%A3%CE%9C%CE%91_%CE%A4%CE%97%CE%A3_%CE%91%CE%A0%CE%9F%CE%9C%CE%9F%CE%9D%CE%A9%CE%A3%CE%97%CE%A3

*Αφόρμηση από το βίντεο Τα παιδιά της
Ριτσώνας*

<https://www.youtube.com/watch?v=mjtzlaS8fdQ>

Προτεινόμενη Δράση

❖ Αυτοσχεδιασμός – παιχνίδι ρόλων

Ένα προσφυγόπουλο που θέλει να μάθει
ελληνικά και η δασκάλα του

Ένα προσφυγόπουλο που δεν θέλει να μάθει
ελληνικά και ο δάσκαλός του

Ο μπαμπάς του παιδιού - Η μαμά του παιδιού

Οι συμμαθητές/τριες στο 'ελληνικό' σχολείο

Συζήτηση - προβληματισμός

- ❖ Είναι εμπόδιο ή εφόδιο η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας; ή και τα δύο; Τι θα προτείναμε;